

Det er en given Ting, at man i Museumsvidenskab bør begynde med det Fjerne i Tid og Rum og først søge at fæstne Hovedtrækkene af Bevægelserne i Historien, og endvidere, at man, da Planer til ethnografisk Museum lagdes, ikke kunde medtage Alt, deriblandt vor egen Ethnografi, thi dertil forflogte Midlerne ikke. Men efter at de nævnte Hovedkrav forlængst er nogenlunde opfyldte, er det nu paa den yderste Tid, at der raades Bød paa et saadant Misforhold, som det er, at man i et særskilt Museum kan studere vilde Stammers Livsforhold, selv hos dem, der leve i Verdens Udkanter; men at man forgyves leber efter Oplysning om vort eget nyere Folkeliv, der selv er i Begreb med at udvistes under Indflydelse af den fremtrængende Verdenskultur.

Vor Bondestand har altid været den konservativeste Stand, naar Talen har været om at bevare det fra Fædrene Nedarvede, og denne Eiendommelighed er Arvfang til, at man fra dens Hjem kan udbringe mangan Lære om Forhold, som ikke have efterladt sig Spor paa Herregaarde og i Kjøbstæder. Ved at søge hos den og give Ngt paa det stille og hidtil ubemærkede Liv hos Almuen og paa dens Fortjærlighed for Fædrenes Smag og Skikke har man fundet mangan en Traad, som har ført Historikeren endog op til Hebenold, og som derved er kommen Videnssaben til Gode.

Det er netop i dette Liv i det Stille og Upaaagtede, at Sligt kan findes, fordi her sker Intet i Spring, men i jevn Udsving, ofte uanfægtet af Begivenhederne i den politiske Historie. Her har den i de toneangivende Klasser herskende Lyst til evindeligt Skiftene af Moder og Metoder ikke gjort sig gjældende, men den har derimod her bundsfædet sine varige Resultater, og de have leiret sig her saa jevnt og kontinuert, fordi der ikke er grebet efter dem med Begjærlighed.

Den, der har Vren af først at have set, hvor Meget der forsømmes ved at lade sit eget Folks nedarvede Eiendommeligheder henpaaagtede, og som i rette Tid, netop i det yderste Dieblif, greb ind for at bevare dem, er en svensk Forster, Dr. Arthur Hazelius.

Det er tænkeligt, at det er den nævnte samme Plads i vor Museumsrigdom, som er falden Hazelius i Sinene under hans Ophold i Kjøbenhavn, og at den Omstændighed, at det ethnografiske Museum har Rum til Alt undtagen til Landets egen Ethnografi, har indgivet ham Tanken om at skabe sit skandinaviske, ethnografiske Museum i Stockholm. Det begyndtes for ti Aar siden og er nu vorget til at være en af Verdens mærkeligste Samlinger, som har aabnet helt nye Felter for den historiske Videnskab.

Med lykkeligt Blif for sit Museums folkelige Side har Hazelius anvendt en helt ny Fremstillingsmaade. Den i ældre videnskabelige Samlinger brugelige, at ordne Sagerne i Montrer og Skabe, er vist den rette, naar Talen er om at fremstille historiske Dokumenter, hvor intet udfyldende Arbejde bør taales.

Quod der imidlertid ligger aabent for Tilfuerer med historisk Jordannelse er ofte dunkelt for Lægmand, som ikke kunne se den gamle Tid gjennem det meget forskjelligartede eller i Samlingerne af tilsyneladende ensartede Ting. — Hazelius' Museum er ordnet mindre fagvidenskabeligt og mere folkeligt, nemlig provinds- og gruppevis af virkelige Bestanddele ud af Livet, hvor det Manglende er suppleret med saamegen Smag og Kjendskab, at man neppe mærker, hvor dette Arbejde begynder.

Den gripende Vgthed og Sanddrøhed i disse Billeder og det høie Værd, som Almuens tarvelige og simple Ting faae ved at passes sammen i afrundede Helheder, som de fandtes i Livet, er netop det, der har hændraget Europas Blikke paa denne Samling. Overalt, hvor den har givet Nøde paa de store Verdensudstillinger, have beundrende Skarer flokket sig i dens Rum, og den har hidraget mere til Sverigs Være end hele Landets øvrige Udstilling. Den har ogsaa tjent andre Formaal, thi paa den er grundlagt en hidtil her i Norden forsmet historisk Kunst, den kulturhistoriske Forskning af Civilisationens Gang i de forskjellige Samfundsklasser, som nu saagodt som af alle Historikere anses for et nødvendigt Supplement til den politiske Historie.

Dette Museum (nu kaldet Nordiska Musøet) nyder et fast aarligt Bidrag fra den svenske Stat paa 11,000 Kr., hvilken Sum dækker den aarlige Husleie. Desuden har det modtaget Gaver fra Private, som i Penge alene beløbe sig til Hundrede Tusinder. Dets Fortræffelighed har flabt Efterligninger i Udlandet og i Sverig, hvor næsten hver Landsdel har sin egen kulturhistoriske Samling. I Norge har Kristiania Universitet af sine Midler begyndt paa et historisk Museum, som omfatter Almuen i den nyere Tid, en Forening interesserer sig for den norske Husflidskunst, og i den seneste Tid har en Privatmand fattet Ideen til et norsk Folkemuseum.

Herhjemme, hvor Savnet af et dansk Folkemuseum saa levende har været paa Tale, er fra privat Side gjort Skridt for at indhente det forlængst forsmte. I 1879 forspøgte en kulturhistorisk Udstilling, og denne Leilighed benyttedes til at forsøge paa at samle en særlig folkelig Afdeling. Tiden var yderst knap, men det lykkedes dog at samle noget Klækkeligt fra Staane, Norge og fra de fleste Provindsjer i vort eget Land. Med hvilket Resultat, og hvor stor Del denne lille Afdeling havde i den levende Deltagelse, som Udstillingen vakte i Publikum og særlig i Sandbostanden, turde være tilstrækkelig bekendt.